

نمایش عروسکی

تلفیقی از افسانه، هنر و آموزش

اندیشمندان «زبان» و «فکر» را بنیادی‌ترین و اصلی‌ترین تفاوت انسان و حیوان می‌دانند، اما نقاشی‌های یافت شده در غارهای چند هزار ساله عصر دیرینه سنگی و پارینه‌سنگی به ما می‌گوید قبل از اینکه انسان‌ها زبان را اختراع کنند، «هنر» را دریافته بودند. هنر از زمان شکل‌گیری اجتماعات انسانی در اشکال مختلف و با کارکردهای گوناگون همواره در سیر تکامل بشر وجود داشته است.

از میان فعالیت‌های هنری انسان، پیدا کردن پیشینه هنرهای نمایشی بسیار سخت‌تر است، چراکه وسایل ضبط صدا و تصویر به شکل امروزی در گذشته وجود نداشت. بنابراین مردم‌شناسان خاستگاه آن را آیین‌های مذهبی و مناسک تشریف می‌دانند، اما می‌دانیم که با پذیرفتن اولین نقش‌های اجتماعی، نمایش با روزمرگی‌های بشر در آمیخته است. به‌زم آروین گافمن، جامعه‌شناس آمریکایی، انسان در تمام لحظه‌های حضورش در اجتماع روی صحنه نمایش است و در خلوتش پشت صحنه نمایش. از همین‌روست که رابطه‌اش با هنرهای نمایشی یک رابطه آینه‌سان است. اما آنچه قابل تأمل است حضور نمادین و پایاپای حیوانات در نمایش‌های آیینی و مناسک مختلف است. با پیدایش زبان، تمامی باورها و تخیلات انسانی درباره حیوانات در ادبیات به گسترش خود ادامه داد؛ «سندبادنامه» ظهیرالدین سمرقندی، «جوامع الحکایات» محمد عوفی، «بهارستان» جامی، «هوش و گریه» عبید زاکانی، «منطق الطیر» عطار، «کلیله و دمنه» ابوالعالی نصرالله منشی و در موارد متاخر «قلعه حیوانات» جورج اورول، نمونه‌های اعلامی این مدعا هستند. با شکل‌گیری هنرهای نمایشی مدرن نیز این باورها به مسیر خود ادامه دادند و در قالب نمایش‌های عروسکی (تلوویزیونی- سینمایی) و انیمیشن تا امروز تکامل یافتند. می‌توان گفت صحبت از زبان حیوانات یس‌آور کهن الگوهای باستانی و اساطیری است و دلیل جذابیت بیشتر این کاراکترها برای کودکان، نه تخیلی بودن و سرگرم‌کنندگی آنها که بیوند نزدیک‌تر کودکان با شکل‌های الگوهای روانی اولیه و ابتدایی انسان در جهان هستنی است. شاید تصور شود مخاطب نمایش‌های عروسکی کودکان هستند، در صورتی که هر تقسیم‌بندی نسلی و سنی در این مورد اشتباه است. بزنامه‌های نوزوی کلاه قرمزی در سال‌های اخیر بیشترین جذابیت را برای گروه سنی بالاتر از ۱۵ سال داشت، در مجموعه «سینکه کوچک» نیز سعی شده است از دو منظر محدودیت‌زدایی سنی در نظر گرفته شود. اولین مورد تعدد عروسک‌ها با ویژگی‌های شخصیتی متفاوت است. مثل شخصیت «سرمه‌خان» در مقابل «شیرنگ» یا عروسک «خاکی» در مقابل «کمه» و «کفشک» که ویژگی‌های کودک‌تاز بسیار را دربر می‌گیرد. مورد دوم وجود آیت‌های مختلف با فضای متفاوت است، مثل آیتیم «گوریل انجیری» و «حمام»، «فغانی و کشتای (فتره)»، «سیل‌دول» و…

استواریت حال، نظریه‌پرداز بزرگ فرهنگی با ارائه نظریه در یافت، جایگاه مخاطب را در مواجهه با آثار ادبی به درستی تشخیص داد: «مخاطب هیچگاه در خوانش یک اثر منغلل نیست، بلکه خود نیز رویارنگر است. بنابراین یک اثر ادبی یا نمایشی بستری را برای گفت‌وگو، تخیل و ایجاد هویت فرهنگی مهیا می‌کند.» ما تولیدات موفق، اما محدودی در این زمینه داشته‌ایم، آثاری مثل مدرسه موش‌ها، خونه مادر بزرگه و کلاه قرمزی، اما آیا این آثار برای نسل امروز همان جذابیتی را دارد که برای نسل قبل داشت؟! اگرچه یکی از ویژگی‌های تولیدات این چنینی جنبه سرگرمی آن است. اما کارکرد آن بسیار مهم‌تر است. مخاطب بزرگ‌نونه برنامه‌ها دو یا سه نسل هستند، چراکه کارکرد پنهان و مهم آن کم کردن فاصله نسلی قبل از رسیدن آن به شکاف نسلی است. در نتیجه؛ اولین گام، تولید محتوایی بین‌نسلی است که رویکردی مادیکی گریانه داشته باشد. شبکه کوچکی با آیت‌های مختلف و در کل همه‌جانبه شرایط فرهنگی معاصر به این نیاز پاسخ داده است. تلفیق ظرافت‌های زبانی و ویژگی‌های حیوانات با یکدیگر از بهترین قالب‌های طنز و نقد به شمار می‌رود، در حالی که راه را برای مصادیق بیشتر در چارچوب استعداد‌های زبانی می‌گشاید، رواداری و فرهنگ کثرت‌گرای رانیز قوت می‌بخشد. بنابراین اگر موضوعی انتقادی از زبان یک کلاغ بیان شود، تأثیر بیشتر و حساسیت کمتری دارد تا اینکه از زبان عروسکی انسانه گفته شود. از سوی دیگر انتخاب زبان گفتاری هوشمندانه در این آیتیم، علاوه بر داشتن عنصر جذابیت و خلاقیت، مخاطب را اِبرای کامل کردن دیالوگ وارد بازی کرده و وجوه نمادین حیوانات را نیز حفظ می‌کند. به طور کلی داشتن فضای خوش‌رنگ و زنده در «شبکه کوچک» همراه با کاراکترهایی جذاب که باورهای عمومی را در مورد موجودات اطرافمان، خصوصاً حیوانات از مطلق گرایب به نسبی‌گرایی سوق می‌دهد؛ تا نکات قوت آن به شمار می‌رود. در آمیختن زبان کودک‌گانه و میوزیکال با تجربه‌های زیسته نسل قبل و رنگ و بوی نسل‌های پیش‌رو به نوعی به آشتی نسلی منجر می‌شود و امید است از جهان گوتشی‌ها و ثبوت‌های انفرادی رجوعی داشته باشیم به صفحه‌ای بزرگ‌تر برای بازپای‌هویت‌های واقعی و جمعی‌مان.

کارشناس هنرهای نمایشی

کتاب

روزنامه سیاسی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران
صاحب امتیاز: پیام‌آوران نشر روز
مدیرعامل و مدیرمسئول: عبدالله گنجی
سر‌دبیر: غلامرضا صدقیان
آدرس: تهران، خیابان شهید مطهری
تقاطع میزای شیرازی، پلاک ۲۸۴
سازمان آگهی‌ها: ۸۸۴۹۸۴۵۸
روابط عمومی: ۸۸۴۹۸۴۴۸،
نمابر: ۶-۸۸۸۴۵۶۳۴۴
توزیع: شرکت نشر گستر امروز ۸۸۸۶۲۱۹۴
چاپ تهران: چاپخانه روزنامه جوان
www.javanonline.ir

| روزنامه جوان | شماره ۶۳۰۳ | پنج‌شنبه ۲۵ شهریور ۱۴۰۰ | ۶ صفر ۱۴۴۳ | اذان ظهر: ۱۲:۵۹ | غروب آفتاب: ۱۹:۱۰ | اذان مغرب: ۱۹:۲۸ | نیمه‌شب (سرعی): ۰۱:۰۷ | اذان صبح فردا: ۵:۲۳ | طلوع آفتاب فردا: ۰۶:۰۸

در گفت‌وگوی «جوان» با کارگردان سریال سیاسی و نوجوانانه «آخرین سامورایی» مطرح شد

برنامه‌سازی دشوار برای نسل آنلاین دهه هشتادی

رابع به اینکه چقدر مشارکت دهه هشتادی‌ها

با مشارکت نسل‌های قبلی‌شان فاصله دارد، باید بگویم این نسل قدرت تحلیل و قدرت فهم رسانه‌ای بسیار بالایی دارد. ما به عنوان فیلمساز یا هنرمند یا اهل رسانه باید تلاشمان را خیلی بیشتر کنیم تا بتوانیم هم نسلان خودمان و هم نسل‌های جدید، یعنی دهه ۸۰ که نسل به شدت عجیب و غریب‌کم‌کم هم ترسناک هستند به سمت درست سوق دهیم. این کار به نظر من مستلزم یک نیروی عظیم است که بتواند رفتارها و سلیقه بچه‌های دهه ۸۰ را زیر نظر بگیرد.

اشاره کردید که نسل دهه ۸۰، رسانه را می‌شناسد، این یعنی چی؟

نسل دهه ۸۰ نسلی پر از ایده و کنج‌گویی است، پر از سؤال‌انسی و یاد آید رای پاسخ به سؤالات این نسل با زبان رسانه صحبت کرد، چون دهه هشتادی‌ها از زمانی که چشم‌باز کرده‌اند با رسانه و محصولات رسانه‌ای سروکار داشته‌اند و با آن خو گرفته‌اند. ما باید بتوانیم در بین این همه امواج و سلیاق رسانه‌ای مسیر درست را به آنها نشان دهیم و برای پرسش‌های بی‌شمارشان جواب‌هایی از همان جنس پیدا کنیم.

اسم اولیه این سریال «بازی تاج و تخت» بود،بعد به «آخرین سامورایی» تغییر نام داد. چرا نام یک سریال و فیلم مشهور خارجی را برای کار انتخاب کردید، آیا به دنبال تصویرسازی یا معادل‌سازی بودید؟

اسم‌های اولیه مجموعه «بازی تاج و تخت» و «از گور بر گشته» بود. ما می‌خواستیم کمی شبیه به فضای فیلم‌های خیلی خاص برویم، بازی تاج و تخت در مورد سیاست و قدرت‌طلبی بود و خیلی به فضای کاری ما نزدیک بود. حالا اسم‌های دیگری مثل «از گور بر گشته» هم می‌توانست فضای همان گونه‌ای به سریال بدهد. فضای سریال و آخرین سامورایی هم برای این بود که یک نفر می‌تواند یک ملتی را نجات بدهد!

اسم‌ها خیلی هالیوودی و کپی نبود؟
فضای ذهنی ما نسبت به انتخاب این اسم‌ها این بود که بتوانیم به واسطه اسم‌های گل درشت و اسه‌هایی که خیلی به چشم‌دید می‌شود، بچه‌ها را پای تلویزیون بنشاندیم و این شفاف‌سازی و مشارکت سیاسی علاقه دارد؟

حکمت

حضرت محمد(ص):

حب العباد الی الله الاتقیاء

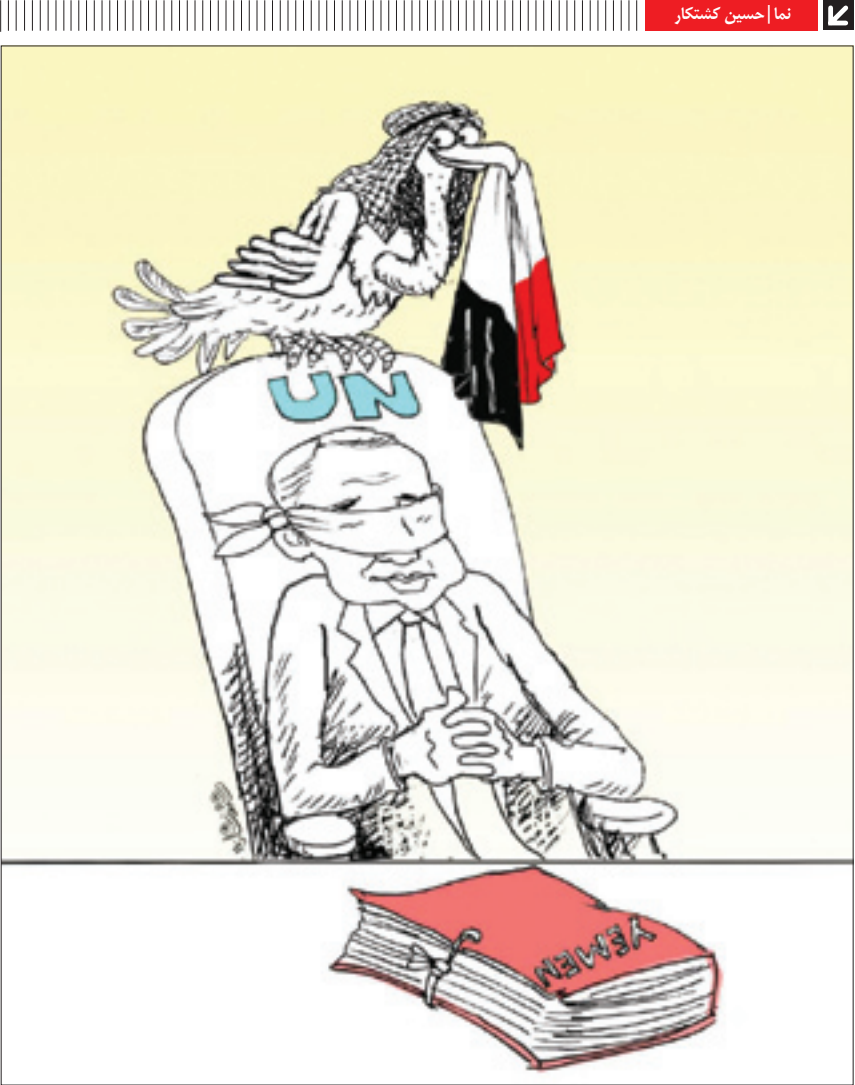
الاخفاء.

محبوب‌ترین بندگان در پیش خدا

پر هیزگاران گمنامند.

کنز العمال، ج ۳، ص ۱۵۲

| روزنامه جوان | شماره ۶۳۰۳ | پنج‌شنبه ۲۵ شهریور ۱۴۰۰ | ۶ صفر ۱۴۴۳ | اذان ظهر: ۱۲:۵۹ | غروب آفتاب: ۱۹:۱۰ | اذان مغرب: ۱۹:۲۸ | نیمه‌شب (سرعی): ۰۱:۰۷ | اذان صبح فردا: ۵:۲۳ | طلوع آفتاب فردا: ۰۶:۰۸

تلوویزیون

مدیر روابط عمومی سریال سلمان فارسی خبر داد

پخش جهانی «سلمان فارسی» هم‌زمان با پایان تولید

برخی از سایت‌های مجازی در اقدامی غیرقانونی، اطلاعیه‌هایی برای جذب بازیگر در سریال «سلمان فارسی» منتشر کرده‌اند که از طریق پلیس فتا در حال پیگیری است

مصطفی شاه کرمی

مدیر روابط عمومی سریال فاخر سلمان فارسی با اشاره به اینکه تاکنون ۲۵ درصد از سریال «سلمان فارسی» به تولید رسیده و قرار است هم‌زمان با پایان تولید، پخش آن به صورت جهانی انجام شود از اقدام غیرقانونی برخی سایت‌ها به انتشار اطلاعیه‌های جذب بازیگر برای این سریال خبر داد. داوود میرباقری حدود ۲۰ سال تلاش کرد تا سریال سلمان

مدیر روابط عمومی سریال «سلمان فارسی» همچنین نسبت به عملکرد غیرقانونی برخی سایت‌های مجازی که اقدام به انتشار برخی اطلاعیه‌ها برای جذب بازیگر برای این سریال کرده‌اند، گفت: متأسفانه در روزهای اخیر برخی از سایت‌های مجازی در اقداماتی غیرقانونی، اطلاعیه‌هایی برای جذب بازیگر در سریال «سلمان فارسی» منتشر کرده‌اند و اقداماتی از جمله گرفتن شماره کارت، عکس و فیلم از افراد مختلف انجام داده‌اند.

وی تأکید کرد: هر اتفاقی اگر قرار باشد برای پروژه بیفتد، جذب بازیگر، عوامل یا هر نکته دیگر، رسماً از طریق سازمان صداوسیما، مرکز سیمافیلم یا خود پروژه به صورت رسمی اطلاع‌رسانی خواهد شد. بنابراین چه آنهایی که به پروژه علاقه‌مندند و چه آنهایی که تماس گرفته‌اند صوری داشته باشند، چون پروژه واقعا پروژه طولانی مدتی است و از طرفی تحت تأثیر این حرف‌ها و نکات قرار نگیرند. البته این موضوع از طریق پلیس فتا در حال پیگیری است.

سریال سلمان فارسی به نویسندگی و کارگردانی داوود میرباقری و تهیه‌کنندگی حسین طاهری، سریال فاخر ویژه سازمان صداوسیماست که به سفارش سیمافیلم ساخته پیدا کرده‌است.

ناظم‌یکایی در پایان گفت: سریال به شدت پربازیکر است و بازگرانی از یونان، ارمنستان و مراکش جلوی دوربین رفته‌اند. «هنام رستم» از تونس که اسکار بازیگری دارد از بازیگران این سریال است. در فصل حجاز بازیگرانی از کشورهای عربی و در فصل ایران بازیگرانی از قفقاز و آسیای مرکزی اضافه می‌شوند.

ادبی

موسی بیدج شاعر، نویسنده و مترجم ادبی:

باید برای گرسنگی فرهنگی فکری کرد!

چاپ‌کنند، ابزار چاپ سرسام‌آور گران شده، برای همین جرئت و ریسک نمی‌کنند تا کتابی منتشر کنند و رسانه‌ها هم اینقدر فراوان چاپ‌های غیرقانونی هم زیاد شده که همه اینها دست به دست هم داده‌اند و باعث شده‌اند که وضعیت فعلی به وجود بیاید. بیدج درباره ناامیدی برخی اهالی فرهنگ و انتظارات آنها از دولت جدید می‌گوید: ناامیدی بدترین بیماری یک فرهنگ اهالی است، چون ما به امید و انتظار زنده هستیم، اگر امید نداشته باشیم، هیچ کاری نمی‌توانیم انجام دهیم، حتی آن مسئول هم اگر امیدی نداشته باشد کاری نمی‌کند. اما مسئولان فرهنگی باید درد دل اهالی فرهنگ را بشنوند و بعد بر اساس این، آنچه را که صلاح و اولویت است انجام دهند. مسئله فرهنگ، مسئله‌ای نیست، این روز هه چاره‌های محدودی به سن و سال قائل شویم. این مترجم ادبیات عرب همچنین به تأثیر شیوع و پروس کرونا بر وضعیت فرهنگ اشاره و بیان می‌کند: در این دو سال اخیر هم کرونا مزید بر علت شده‌است، البته اصل علت نیست. این روزها دیگر کسی دل و دماغی ندارد، چون نمی‌تواند چیزی

سیدمر تضی ذاکر

شاعر و مترجم پیشکسوت کشورمان ضمن تأکید بر این نکته که مسئولان فرهنگی باید به‌اهالی فرهنگ رجوع کنند و حرف دل آنها را بشنوند، در مورد تنزل اولویت هزینه‌های فرهنگی در سید خرید خانوار می‌گوید: وقتی کتاب نپاشند، این ملت گرسنه می‌ماند، گرسنه فرهنگ.

موسی بیدج، شاعر، مترجم و نویسنده در رابطه با جایگاه فرهنگ و کتاب در سید خانوار به ایسنا می‌گوید: امروزه اگر ۱۰ اولویت را برای سید خرید خانوار در نظر بگیریم، کتاب و فرهنگ در آن نیست، چون آدم اول باید خیاالش راحت شود نان دارد، بعد هم اجاره‌خانه لباس و دیگر ملزومات. اما وقتی کتاب نپاشند، این ملت گرسنه می‌ماند؛ گرسنه فرهنگ که باید برای این مسئله فکری کنیم. اینکه دستوری حمل کنیم فایده‌ای ندارد، باید به دل اهالی فرهنگ رجوع کنیم و حرف دل‌شان را بشنویم. وی درباره وضعیت فرهنگ و ادبیات در دولت دوازدهم و خلاهایی که در این زمینه نیاز به حمایت دارند، اظهار می‌دارد: فرهنگ جریانی است که مستقیماً به مقطعی یک، دو یا چهار ساله مربوط نمی‌شود. اگر مشکلات اساسی در آن وجود داشته باشد، اصل موضوع را در چهار سال هم تحت تأثیر قرار نمی‌دهد (شاید مقدار کمی بهتر یا بدتر شود)، بنابراین من موافق نیستم که برای آن محدوده و سن و سال قائل شویم. این مترجم ادبیات عرب همچنین به تأثیر شیوع و پروس کرونا بر وضعیت فرهنگ اشاره و بیان می‌کند: در این دو سال اخیر هم کرونا مزید بر علت شده‌است، البته اصل علت نیست. این روزها دیگر کسی دل و دماغی ندارد، چون نمی‌تواند چیزی

خبر

دیدار رئیس سازمان فرهنگی هنری شهرداری با وزیر خارجه

وزیر امور خارجه و رئیس سازمان فرهنگی–هنری شهرداری تهران بر ترویج روحیه مقاومت در برنامه‌های فرهنگ‌ی تأکید کردند.

حجت‌الاسلام والمسلمین میثم امردی رئیس سازمان فرهنگی–هنری شهرداری تهران با دکتر حسین امیرعبداللهیان، وزیر امور خارجه در محل این سازمان دیدار و گفت‌وگو کرد. در این دیدار وزیر امور خارجه با حضور در ساختمان سازمان فرهنگی هنری ضمن دیدار با حجت‌الاسلام امردی، درباره زمینه‌های همکاری مشترک میان وزارت امور خارجه با سازمان به بحث و گفت‌وگو پرداختند. امضای فاهنامه، بررسی ظرفیت فعالیت‌های مشترک و گسترش فعالیت‌های فرهنگی–سیاسی در راستای تحقق منویات مقام معظم رهبری از مباحث مطرح‌شده این دیدار بود. لازم به ذکر است، دکتر امیرعبداللهیان پیش از این نیز با شورای اژده‌سوزر بین‌الملل در سازمان فرهنگی–هنری شهرداری تهران همکاری نزدیکی داشتند.

مدیر انتشارات شهید کاظمی با اشاره به اوضاع ناشران و عدم تحقق وعده‌های دولت قبل:

ادامه حیات نشر بسیار سخت است

صرفه‌جویی در هزینه‌های دیگر جهت تأمین هزینه‌های لازم در تولید استفاده کرد، اما ادامه این مسیر چنانچه حمایتی در پی آن نباشد بسیار سخت و دشوار خواهد بود.

خوبی در رابطه با بزرگ‌ترین چالش امروز حوزه نشر اظهار می‌دارد: یکی از بزرگ‌ترین چالش‌های امروز صنعت نشر بالا بودن قیمت کاغذ است. بدین ترتیب کتاب تولید شده با افزایش قیمت رویه‌رو می‌شود و قیمت بالای پشت جلد مساوی است با گرانی این کالای فرهنگی و رکود. اکنون دیگر کتاب‌ها به شیوه گذشته و با تیراژهای قبلی، یعنی هزار تیراژ منتشر نمی‌شود، بلکه با چاپ‌های دیجیتال و تنها در ۵۰ تا ۱۰۰ جلد منتشر می‌شود، ادامه حیات نشر با چنین رویکردی بسیار سخت است و این رویه نمی‌تواند ادامه پیدا کند.

مدیر انتشارات شهید کاظمی به تأثیر کرونا در حوزه نشر اشاره و تأکید می‌کند: با شکل‌گیری بیماری کرونا اتفاق متعددی در حوزه نشر رخ داد و نمایشگاه کتاب تهران به تعطیلی کشیده شد، این ضرر بزرگی برای ناشران بود. از سوی دیگر وعده‌ای که دولت پیشین برای برگزاری نمایشگاه مجازی کتاب تا قبل از خاتمه دولت داده بود به اجرا گذاشته نشد، اما باید دید برگزاری نمایشگاه مجازی کتاب بعدی نیز تا انتهای سال برگزار می‌شود یا نه که اگر برگزار نشود شرایط برای ناشران بسیار سخت و دشوار تر خواهد بود. وعده‌های متعددی از سوی وزارت فرهنگ و ارشاد برای حمایت از ناشران ارائه شده، به عنوان مثال وامی که برای کسب و کارهای صدمه‌دیده از کرونا در نظر گرفته شده بود نه تنها مشکلی از سر راه تولیدکنندگان کتاب بر نمی‌دارد، بلکه کاغذبازی‌های اداری قفط زمان این تولیدکنندگان را می‌گیرد.

آرمان محمدی

مدیر یکی از برخطاط ترین انتشاراتی‌های کشور می‌گوید اوضاع نشر در شش ماه گذشته به دلیل گرانی کاغذ و عدم تحقق وعده‌های دولت قبل بسیار بد بوده و چنانچه حمایتی از انتشاراتی‌ها صورت نگیرد، ادامه حیات نشر کشور بسیار سخت و دشوار خواهد بود. حمید خلیلی، مدیر انتشارات شهید کاظمی پیرامون وضعیت نشر در ماه‌های اخیر می‌گوید: اوضاع نشر طی شش ماهه اول سال شرایط بسیار بدی را پشت سر گذاشت. بالا بودن قیمت کاغذ از یک‌سو و نبود کاغذ دولتی از سوی دیگر چالش‌های فراوانی را برای ناشران به وجود آورد، به حدی که تعداد کتاب‌های منتشر شده در این مدت بسیار زیاد کاهش یافت.

وی با اشاره به تولید برخی از ناشران عنوان می‌کند: وقتی در یک کار تولیدی فعالیت می‌کنید در هر شرایط باید به دنبال تولید باشید و برای این منظور باید از رویکردهای متفاوت مثل بهینه‌سازی و